

Socialnämnden

Översyn av egenavgift och checkbelopp för familjerådgivning

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen om egenavgift och checkbelopp för familjerådgivning till protokollet.

Sammanfattning

Nämnderna ska i förslag till mål och budget omfatta förslag till ändringar i taxor och innehålla förslag om checknivåer. De ekonomiska förutsättningarna för kommunen är mycket utmanande för år 2021. Nämnden informeras om ärendet inför beslut i septembernämnden. Förslaget innebär att checken sänks med 60 kronor och att egenavgiften höjs med 60 kronor från 390 kronor till 450 kronor. För ett par i familjerådgivning innebär det att kostnaden ökar med maximalt 300 kronor för samtalsserien.

Anordnarnas totala intäkt är oförändrad jämfört med året 2020. Den ekonomiska konsekvensen av förslaget ger en minskad kostnad med cirka 200 tusen kronor per år. I ärendet jämförs Nackas avgift, medianinkomst och andel invånare med låg inkomst med jämförelsekommunerna samt Stockholm, Värmdö och Lidingö. Bedömningen är förslaget om högre avgift inte kommer leda till minskat utnyttjande av familjerådgivningen eller missgynna barnens möjlighet till trygga levnadsförhållanden. Förslaget kommer att behandlas av kommunfullmäktige i samband med mål och budget 2021-2023 i november.

Ärendet

Detta är en information inför nämndens yttrande över mål och budget 2021-2023 som nämnden fattar beslut om i september. Nämnderna ska i förslag till mål och budget omfatta förslag till ändringar i taxor och innehålla förslag om checknivåer. De ekonomiska förutsättningarna för kommunen är mycket utmanande för år 2021. Kommunstyrelsen bedömde att det med anledning av detta saknas ekonomiskt utrymme för tillkommande volymökningar 2021 och beslutade därför i det så kallade ramärendet att budgetramarna för 2020 bibehålls oförändrade för året 2021. Familjerådgivningen är en efterfrågad tjänst, fler

par söker familjerådgivning och paren går fler gånger än tidigare. Nacka har därför haft en volymökning under flera år och förväntas få det även under kommande budgetperiod, inte minst beroende på Coronapandemin. Antalet ärenden har ökat med 16 procent mellan 2018 och 2019 och antalet besök ökade med nästan 19 procent för samma period. Under förutsättning att fullmäktige inte beslutar att minska budgeten med anledning av höjd egenavgift kommer förslaget medge en viss volymökning inom befintlig budgetram. Kommunen är enligt socialtjänstlagen skyldig att erbjuda familjerådgivning.

Förslaget innebär att checken sänks med 60 kronor, från 1 096 kr för 2020 till 1 036 kr för 2021 och att egenavgiften, som anordnaren tar ut från kunden, höjs från 390 kronor till 450 kronor. Ett par får som mest fem samtal vilket innebär att förslag till höjd egenavgift maximalt innebär en ökad kostnad med 300 kronor för samtalsserien. Förslaget innebär att anordnarnas totala intäkt (inklusive kundens egenavgift men exklusive moms-kompensation) är oförändrat 1 486 kronor per besök för 2021. För privata anordnare tillkommer en moms-kompensation med för närvarande sex procent.

I jämförelse med de sex jämförelsekommunerna samt Stockholm och Värmdö har fyra kommuner en lägre avgift och tre kommuner en högre avgift (Sollentuna 400 kronor Stockholm 450 kronor och Solna 473 kronor). Det är inte känt i vilken mån de andra kommunerna kommer att höja sin avgift för familjerådgivning. Nackas invånare har en av de högre medianinkomsterna jämfört med de jämförda kommunerna. Andelen invånare 18-64 år med låg inkomst, 14 procent, är ungefär lika som flera av kommunerna.

När avgiften höjdes till året 2019 minskade inte antalet familjer som sökte familjerådgivning. Ingen familj har hittills begärt nedsatt avgift. Bedömningen är förslaget om högre avgift inte kommer leda till minskat utnyttjande av familjerådgivningen eller missgynna barnens möjlighet till trygga levnadsförhållanden.

Egenavgiften är sedan tidigare beslut kopplad till prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för att följa kostnadsutvecklingen. Förslaget kommer att behandlas av kommunfullmäktige i samband med mål och budget 2021-2023 i november.

Jämförelse med andra kommuner

Jämförelsen omfattar jämförelsekommunerna Danderyd, Sollentuna, Solna, Tyresö och Täby samt kommunerna Lidingö, Stockholm och Värmdö. Uppgifterna har hämtats från Kolada och från kommunernas hemsidor. Tre kommuner utöver Nacka, (Lidingö, Solna och Stockholm) anger att det under vissa villkor går att få avgiftsbefrielse/ekonomiskt bistånd till avgift.

	Avser år	Nacka	Danderyd	Lidingö	Sollentuna	Solna	Stockholm	Tyresö	Täby	Värmdö
Avgift familjerådgivning per besök (90 minuter)	2020	390	350	374	400	473	450	300	350	350
Sammanräknad förvärsinkomst (skattepliktiga inkomster) i åldern 20- 64 år (median), Tkr	2018	389	433	397	376	365	352	371	418	369
Invånare 18-64 år med låg inkomst, andel (%)	2018	14,0	11,4	14,0	15,6	17,1	18,3	14,5	10,6	14,0

Tyresö har lägst avgift för familjerådgivning med 300 kronor och Solna har den högsta avgiften, 473 kronor. Av de jämförda kommunerna har fem kommuner en lägre avgift och tre kommuner har en högre avgift. Det är inte känt i vilken mån avgifterna kommer att höjas till 2021.

Medianinkomsten per invånare 20-64 år i Nacka år 2018 var 389 tusen kronor, Danderyd, Lidingö och Täby hade högre medianinkomst av de jämförda kommunerna. Cirka 14 procent av invånarna 18-64 år i Nacka har en låg inkomst. Andelen i jämförelsekommunerna varierar mellan 10,6 procent till 18,3 procent.

Det finns inget samband mellan andelen låginkomsthushåll, medianinkomst och storleken på avgift i jämförelsekommunerna. Kommunerna med lägre medianinkomst och högre andel låginkomsthushåll har samtidigt de högsta avgifterna för familjerådgivning.

Ekonomiska konsekvenser

Budgeten för familjerådgivning är 3,5 miljoner. Genom att minska checkbeloppet med 60 kronor och samtidigt höja egenavgiften med motsvarande belopp minskar den kommunala finansieringen med cirka 200 tusen kronor uppskattat utifrån kostnadsutfallet för kvartal 4 2019 och kvartal 1 2020.

Familjerådgivning	År 2020	Förslag 2021
Checkbelopp per samtal	1 096	1 036
Egenavgift (tas ut av anordnaren)	390	450

Utöver det föreslagna checkbeloppet momskompenseras privata anordnare med för närvarande sex procent på checkbeloppet.

Konsekvenser för barn

Stockholm, Solna och Sollentuna har högre avgifter för familjerådgivning, ingen av dessa märkte någon avmattning i antalet familjer som sökte familjerådgivning i samband med sin höjning. De har också högre andel låginkomsttagare än Nacka och en lägre medianinkomst.

Familjer som har rätt till försörjningsstöd kan söka avgiftsbefrielse från kommunen. Bedömningen är därför att barnen oavsett en avgiftshöjning får ta del av de positiva effekter som familjerådgivning för med sig.

Caroline Andreasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Birgitta Sandberg
Controller
Controllerenheten